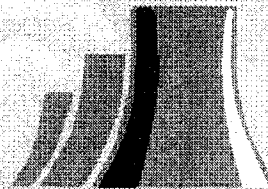

JEI BRANDUOLINĖ AR RADIOLOGINĖ AVARIJA ĮVYKTŲ ATOMINĖJE ELEKTRINĖJE

Atominės elektrinės privalo laikytis nustatytų saugumo reikalavimų, kad būtų užkirstas kelias avarijoms, o žmonės ir aplinka būtų apsaugoti nuo neigiamo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

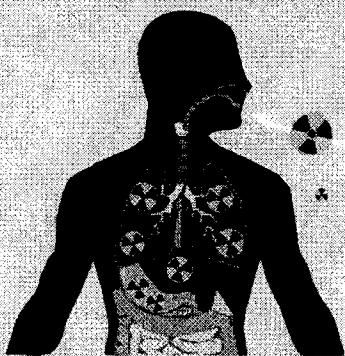

Kokie yra pagrindiniai branduolinės ar radiologinės avarijos atominėje elektrinėje pavojai?

Aplinkoje gali pasklisti didelis radioaktyviųjų medžiagų kiekis. Kuo daugiau jų pasklinda aplinkoje, tuo didesnis jonizuojančiosios spinduliuotės (radiacijos) pavojus. Patekusias į orą radioaktyvias medžiagas išsklaido vėjas. Radioaktyviosios medžiagos ilgai nusėda ant pastatų, augalų, žemės ir atvirų vandens telkinių paviršiaus.

Radioaktyviosioms medžiagoms esant aplinkoje, žmonės ir gyvūnai patiria išorinę apšvitą.

Radioaktyviosios medžiagos, patekusios į organizmą, gali pakenkti vidaus organams.

Ką daryti įvykus avarijai atominėje elektrinėje?

Iškilus grėsmei gyventojų sveikatai, gyvybei, turtui ir aplinkai, įjungiamos sirenos, išsiunčiami trumpieji perspėjimo pranešimai į mobiliuosius telefonus, per Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją ir kitas visuomenės informavimo priemones paskelbiama informacija apie gresiantį pavojų, teikiamos rekomendacijos, kaip apsisaugoti.

Išgirdus įspėjamąjį garsinį civilinės saugos signalą „Dėmesio visiems“, reikia:

- nedelsiant įsijungti Lietuvos nacionalinę radiją ar televiziją
- išklaudyti skelbiamą informaciją
- vykdyti atsakingų pareigūnų nurodymus
- pasirūpinti savo bei artimųjų saugumu

PARENGE

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos ir Radiacinės saugos centras pagal JAV Sveikatos ir žmoniškųjų paslaugų departamento, Ligos kontrolės ir prevencijos centrų informaciją.

KAIP ELGTIS ĮVYKUS BRANDUOLINEI AVARIJAI?

Įvykus branduolinei ar radiologinei avarijai, jeigu perspėjimą apie radiacinį pavojų išgirdote būdami lauke, turite kuo greičiau eiti į artimiausią sandarų pastatą, kurio langai ir sienos nepažeisti.

Nepaisant to, kur esate, saugiausi veiksmai yra šie:

**EITI
Į VIDŲ**

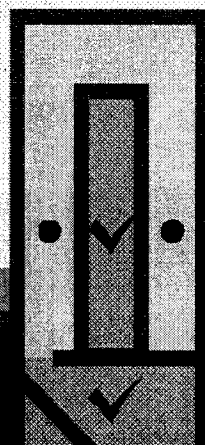
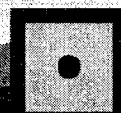
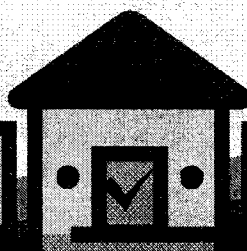
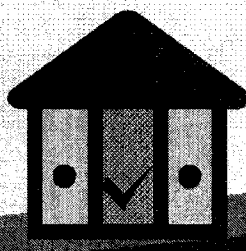

**LIKTI
VIDUJE**

**SEKTI
INFORMACIJĄ**

- Nedelsdami uždarykite visus langus, orlaides, duris, dūmtraukius, ventiliacijos kanalus. Išjunkite vėdinimo, oro tiekimo, kondicionavimo ir šildymo sistemas, kurios naudoja išorės orą. Uždarykite židinio sklendes.
- Eikite į pastato centrą arba į rūšį. Radioaktyviosios medžiagos nusėda pastatų išorėje, todėl saugiausia likti kuo giliau pastato viduje ir kuo toliau nuo pastato išorinių sienų ir stogo.
- Naminius gyvūnus parsiveskite namo, galvijus suvarykite į tvartą ir jį uždarykite. Parūpinkite jiems vandens ir pašaro kelioms dienoms.
- Likite patalpoje, kol bus paskelbta kita informacija. Sekite pranešimus per radiją ir televiziją.

NESAUGU

SAUGU

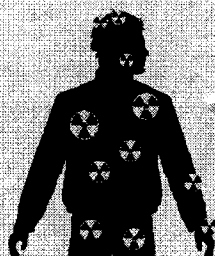
SAUGIAUSIA

PARENGĖ

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos ir Radiacinės saugos centras pagal JAV Sveikatos ir Žmogiskųjų paslaugų departamento Ligų kontrolės ir prevencijos centrų informaciją.

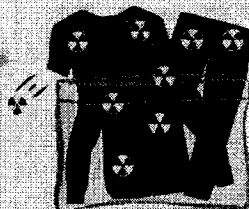
KAIP SUMAŽINTI RADIOAKTYVŲJŲ UŽTERŠTUMĄ?

① NUSIVILKITE VIRŠUTINIUS DRABUŽIUS

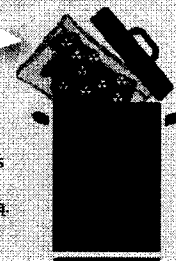
Atsargiai nusivilkite viršutinius drabužius, kartu su jais pašalinama iki 90 proc. radioaktyviųjų medžiagų.

Nusivilkdami viršutinius drabužius, jų nepurtykite ir nevalykite, stenkitės kuo mažiau liestis prie išorinio drabužių paviršiaus.

Sudėkite viršutinius drabužius į plastikinį arba kitokį maišą, kurį galima sandariai užrišti.

Supakuotus drabužius padėkite į atokią nuo žmonių ir gyvūnų vietą.

② NUSIPRAUSKITE

Jeigu galite naudotis dušu:

Nusiprauskite duše tekančiu kambario temperatūros vandeniu su muilu. Plaukus plaukite muilu ar šampūnu, nenaudokite kondicionieriaus.

Odos stipriai netrinkite, tik gerai ją nuplaukite. Stenkitės, kad užterštas vanduo nepatektų į akis, burną, nosį, ant žaizdų.

Smulkias žaizdes ir nubrozdinimus prausdamiesi palikite užklijuotus pleistru, kad radioaktyviosios medžiagos per žaizdą nepatektų į jūsų organizmą.

Jeigu negalite naudotis dušu:

Nusiplaukite rankas, veidą ir kitas kūno dalis, kurios nebuvo uždengtos drabužiais, tekančiu vandeniu su muilu.

Jeigu neturite galimybės nusiprausti:

Sudrėkintu švarių audiniu ar drėgnomis servetėlėmis nusivalykite atviras kūno vietas, kurios nebuvo uždengtos drabužiais. Daugiau dėmesio skirkite rankoms ir veidui.

Išsipūskite nosį, nusišluostykite akis ir išsivalykite ausis drėgna servetėle, švaria drėgna šluoste arba drėgnu rankšluosčiu.

③ VILKĖKITE ŠVARIAS DRABUŽIAIS

Jeigu turite švarių drabužių:

Saugu vilkėti švarius drabužius, kurie kabėjo spintoje arba gulėjo stalčiuje.

Jeigu neturite švarių drabužių:

Nusivilkite viršutinius drabužius, išpurtykite juos lauke pavėjui ir vėl apsivilkite. Tai atlikdami stenkitės neįkvėpti radioaktyviųjų dulkių.

Nusiplaukite rankas, veidą ir kitas kūno dalis, kurios nebuvo pridengtos drabužiais, tekančiu vandeniu su muilu.

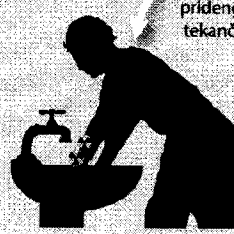
④ PADĖKITE KITIEMS ŽMONĖMS IR GYVŪNAMS

Jeigu turite galimybę, dėvėkite gumines pirštines ir vienkartinį respiratorių ar medicininę veido kaukę.

Padėkite nusiprausti tiems, kurie to negali atlikti savarankiškai, taip pat nuprauskite gyvūnus tekančiu kambario temperatūros vandeniu su muilu ar nuvalykite sudrėkintu švarių audiniu.

Smulkias žaizdes ir nubrozdinimus palikite užklijuotus pleistru, kad radioaktyviosios medžiagos per žaizdą nepatektų į organizmą.

Nusiplaukite rankas, veidą ir kitas kūno dalis, kurios nebuvo pridengtos drabužiais, tekančiu vandeniu su muilu.

KAIP VEIKIA KALIO JODIDO TABLETĖS?

Kaip veikia kalio jodido tabletės?

Skydliaukė nesugeba atskirti radioaktyviojo jodo nuo stabiliojo jodo, todėl kaupia juos abu.

Žmogui išgerus vienkartinę kalio jodido paros dozę (2 tabletės po 65 mg), skydliaukė prisotinama stabiliojo jodo ir per ateinančias 24 valandas neįsisavina nei stabiliojo, nei radioaktyviojo jodo.

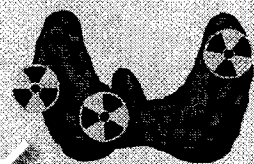
Kalio jodido paros dozė pagal amžių:

suaugusiems ir vaikams, vyresniems negu 12 metų	2 tabletės
3–12 metų vaikams	1 tabletė
kūdikams nuo 1 mėn. iki 3 metų	pusė tabletės
naujagimiams iki 1 mėnesio	ketvirtadalis tabletės

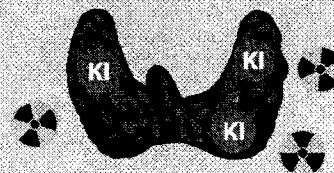

Kalio jodido tabletėse yra didelis kiekis stabiliojo jodo, todėl skydliaukė neįsisavins radioaktyviojo jodo. Tai sumažina skydliaukės ligų riziką.

BE KALIO JODIDO

SU KALIO JODIDU

Įsidėmėtina, kad kalio jodido tabletės neapsaugo nuo išorinės ar vidinės apšvitos, kurią lemia kiti aplinkoje pasklidę radionuklidai.

Nevartokite (kaip kalio jodido pakaitalo) joduotosios druskos ar maisto produktų, kuriuose yra nedidelis stabiliojo jodo kiekis, nes jo nepakanka skydliaukei nuo radioaktyviojo jodo apsaugoti, o suvartotas per didelis druskos kiekis gali pakenkti sveikatai.

Nevartokite (kaip kalio jodido pakaitalo) vaistinių preparatų ar maisto papildų, kuriuose yra stabiliojo jodo. Vartokite tik tuos kalio jodido preparatus, kurie buvo patvirtinti Sveikatos apsaugos ministerijos.

Kalio jodido tabletes rekomenduojama vartoti likus mažiau kaip 24 valandoms iki galimos apšvitos jodo radionuklidais (išorinės ir (ar) vidinės) ir praėjus 2 valandoms nuo apšvitos jodo radionuklidais pradžios. Skydliaukės blokavimas jodu dar yra veiksmingas praėjus 8 valandoms nuo apšvitos jodo radionuklidais pradžios.

Kalio jodido tabletes galima vartoti tik Sveikatos apsaugos ministerijai rekomendavus.

PAPRANGA

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos ir Radiacinės saugos centras pagal JAV Sveikatos ir žmogų apsaugos departamentą ir jo kontrolės ir prevencijos centrą informaciją.